HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

1 august 2025 *

„Trimitere preliminară – Fiscalitate – Regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre – Directiva 2011/96/UE – Articolul 4 alineatul (1) litera (a) – Interdicție de impozitare a profiturilor primite de societatea-mamă – Evitarea dublei impozitări a dividendelor – Domeniu de aplicare – Impozit regional pe activitățile de producție – Includerea a 50 % din dividendele primite de societățile-mamă în baza de calcul a acestui impozit”

În cauzele conexate C-92/24-C-94/24,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Corte di giustizia tributaria di secondo grado della Lombardia (Curtea de Justiție Fiscală de Apel din Lombardia, Italia), prin deciziile din 6 octombrie 2023, primite de Curte la 24 ianuarie 2024, în procedurile

Banca Mediolanum SpA,

împotriva

Agenzia delle Entrate – Direzione regionale della Lombardia,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul I. Jarukaitis, președinte de cameră, domnii N. Jääskinen, A. Arabadjiev și M. Condinanzi și doamna R. Frendo (raportoare), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Banca Mediolanum SpA, de G. Escalar și A. Siragusa, avvocati;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de G. Galluzzo, avvocato dello Stato;

* Limba de procedură: italiana.

– pentru Comisia Europeană, de A. Ferrand, W. Roels și P. Rossi, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 27 martie 2025,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 4 din Directiva 2011/96/UE a Consiliului din 30 noiembrie 2011 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre (JO 2011, L 345, p. 8).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între Banca Mediolanum SpA, pe de o parte, și Agenzia delle Entrate – Direzione regionale della Lombardia (Administrația Fiscală, Direcția Regională Lombardia, Italia) (denumită în continuare „administrația fiscală”), pe de altă parte, în legătură cu cereri de rambursare parțială a *imposta regionale sulle attività produttive* (impozitul regional pe activitățile de producție) (denumit în continuare „IRAP”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentul (4) al Directivei 2003/123/CE a Consiliului din 22 decembrie 2003 de modificare a Directivei 90/435/CEE privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre (JO 2004, L 7, p. 41, Ediție specială, 09/vol. 2, p. 118) avea următoarea formulare:

„Articolul 2 din Directiva 90/435/CEE [a Consiliului din 23 iulie 1990 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre (JO 1990, L 225, p. 6, Ediție specială, 09/vol. 1, p. 97)] definește societățile comerciale care intră sub incidența directivei. Anexa conține o listă a societăților comerciale cărora li se aplică directiva în cauză. […]”

4 Potrivit considerentelor (1) și (3) ale Directivei 2011/96:

„(1) Directiva [90/435] a fost modificată de mai multe ori și în mod substanțial […]. Deoarece trebuie introduse modificări suplimentare, ar trebui să se procedeze la reformarea directivei menționate, din motive de claritate.

[…]

(3) Obiectivul prezentei directive este de a scuti de la reținerea la sursă dividendele și alte forme de repartizare a profitului achitate societăților-mamă de către filiale și de a elimina dubla impozitare a acestor venituri la nivelul societății-mamă.”

5 Articolul 2 din Directiva 2011/96 prevede:

„În înțelesul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) «societate dintr-un stat membru» înseamnă orice societate care îndeplinește următoarele condiții:

[…]

(iii) […] plătește unul dintre impozitele menționate în anexa I partea B, fără posibilitatea unei opțiuni sau exceptări, sau un alt impozit care substituie unul dintre acele impozite;

[…]”

6 În versiunea anterioară modificărilor aduse prin Directiva 2014/86/UE a Consiliului din 8 iulie 2014 (JO 2014, L 219, p. 40), pe care statele membre trebuiau să o transpună în dreptul lor național până la 31 decembrie 2015, articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2011/96 prevedea:

„În cazul în care, în temeiul asocierii dintre societatea-mamă și filială, o societate-mamă sau sediul său permanent primește profituri repartizate, statul membru în care este situată societatea-mamă și statul membru în care se află sediul său permanent trebuie, cu excepția cazurilor de lichidare a filialei:

(a) să nu impoziteze profiturile respective; sau

(b) să impoziteze profiturile respective, autorizând în același timp societatea-mamă și sediul permanent să deducă din cuantumul impozitului datorat fracțiunea din impozit aferentă acelor profituri și plătită de filială și orice sub-filiale, cu condiția ca, la fiecare nivel, societatea comercială și sub-filiala să îndeplinească condițiile enunțate în definițiile prevăzute la articolul 2 și să respecte cerințele prevăzute la articolul 3, până la limita cuantumului reprezentând impozitul aferent datorat.”

7 În urma modificărilor introduse prin Directiva 2014/86, articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/96 are următorul cuprins:

„[…]

(a) să nu impoziteze profiturile respective în măsura în care aceste profituri nu sunt deductibile de filială și să impoziteze profiturile respective în măsura în care aceste profituri sunt deductibile de filială”.

8 Potrivit articolului 4 alineatul (3) din Directiva 2011/96:

„Fiecare stat membru își rezervă dreptul de a dispune ca orice impozite aferente participației și orice pierderi care rezultă din repartizarea profiturilor filialei să nu fie deductibile din profitul impozabil al societății-mamă.

Dacă, în acest caz, cheltuielile de administrare aferente participației se stabilesc la o valoare forfetară, suma forfetară nu poate depăși 5 % din beneficiile repartizate de filială.”

9 Partea B din anexa I la această directivă, intitulată „Lista impozitelor prevăzute la articolul 2 litera (a) punctul (iii)”, enumeră următoarele impozite:

„[…]

– imposta sul reddito delle società în Italia;

[…]”

Dreptul italian

10 Articolul 89 din decreto del Presidente della Repubblica n. 917 – Approvazione del testo unico delle imposte sui redditi (Decretul nr. 917 al Președintelui Republicii de aprobare a textului unic privind impozitul pe venit) din 22 decembrie 1986 (GURI nr. 302 din 31 decembrie 1986, Supliment ordinar nr. 126, denumit în continuare „TUIR”) prevede:

„[…]

2. Profiturile distribuite, indiferent sub ce formă și denumire […], nu constituie un element al venitului aferent exercițiului financiar în cursul căruia sunt încasate, întrucât sunt excluse în proporție de 95 % din cuantumul acestora din venitul societății sau al unității beneficiare. […]

[…]”

11 Articolul 2 din decreto legislativo n. 446 – Istituzione dell’imposta regionale sulle attività produttive, revisione degli scaglioni, delle aliquote e delle detrazioni dell’Irpef e istituzione di una addizionale regionale a tale imposta, nonché riordino della disciplina dei tributi locali (Decretul legislativ nr. 446 privind instituirea impozitului regional pe activitățile de producție, revizuirea tranșelor, a cotelor și a deducerilor impozitului pe veniturile persoanelor fizice și instituirea unei taxe suplimentare regionale la acest impozit, precum și reorganizarea reglementării fiscalității locale) din 15 decembrie 1997 (GURI nr. 298 din 23 decembrie 1997, Supliment ordinar nr. 252, denumit în continuare „Decretul legislativ nr. 446/1997”) prevede:

„1. Condiția pentru aplicarea [IRAP-ului] este exercitarea obișnuită a unei activități organizate în mod autonom având ca obiect producția sau schimbul de bunuri ori prestarea de servicii. […]”

12 Potrivit articolului 4 din acest decret legislativ:

„[IRAP-ul] se aplică asupra valorii nete a producției care rezultă din activitatea exercitată pe teritoriul regiunii.

[…]”

13 Decretul legislativ nr. 446/1997 a fost modificat prin legge n. 244 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2008) [Legea nr. 244 privind dispoziții referitoare la elaborarea bugetului anual și multianual al statului (Legea finanțelor din 2008)] din 24 decembrie 2007 (GURI nr. 300 din 28 decembrie 2007, Supliment ordinar nr. 285)

(denumit în continuare „Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat”). Articolul 6 din Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat, intitulat „Stabilirea valorii nete de producție a băncilor și a altor entități și societăți financiare”, prevede:

„1. […] baza de calcul se determină prin calcularea sumei algebrice a următoarelor posturi din contul de profit și pierderi întocmit conform bilanțurilor […]:

a) produsul net bancar redus cu 50 % din dividende;

[…]”

Litigiile principale și întrebarea preliminară

14 În cursul exercițiilor fiscale 2014 și 2015, Banca Mediolanum, o bancă având reședința fiscală în Italia, și Mediolanum SpA, o filială a Banca Mediolanum de asemenea cu reședința fiscală în Italia și absorbită de această bancă înainte de introducerea procedurilor jurisdicționale aflate la originea prezentelor cereri de decizie preliminară, dețineau participații la mai multe societăți care aveau reședințele fiscale în alte state membre ale Uniunii Europene.

15 Banca Mediolanum și Mediolanum primeau dividende de la aceste filiale și le includeau în baza de calcul a *imposta sur reddito delle società* (impozitul pe profit, denumit în continuare „IRES”), prevăzut în partea B din anexa I la Directiva 2011/96, în limita a 5 % din cuantumul lor, în conformitate cu articolul 89 alineatul (2) din TUIR.

16 Aceste societăți, în calitatea lor de intermediari financiari, includeau de asemenea respectivele dividende în baza de calcul a IRAP-ului, în limita a 50 % din cuantumul lor, în temeiul dispozițiilor articolului 6 alineatul (1) litera a) din Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat.

17 Ulterior, Banca Mediolanum, apreciind că această dispoziție este contrară articolului 4 din Directiva 2011/96, a sesizat administrația fiscală cu trei cereri având ca obiect obținerea rambursării părții din IRAP-ul rezultat din includerea în baza de calcul a acestui impozit a sumelor reprezentând 50 % din dividendele primite de la filialele rezidente în alte state membre.

18 Administrația fiscală a respins aceste cereri pentru motivul că articolul 6 alineatul (1) litera a) din Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat nu ar fi contrar articolului 4 din Directiva 2011/96, în măsura în care această dispoziție ar avea vocația să se aplice numai impozitului pe venit, iar nu și în cazul IRAP-ului.

19 Banca Mediolanum a formulat acțiuni împotriva deciziilor de respingere ale administrației fiscale la Commissione tributaria provinciale di Milano (Comisia Fiscală Provincială din Milano, Italia), care a pronunțat trei hotărâri de confirmare a acestor decizii.

20 Prin urmare, Banca Mediolanum a declarat apel împotriva acestor hotărâri la Corte di giustizia tributaria di secondo grado della Lombardia (Curtea de Justiție Fiscală de Apel din Lombardia, Italia), care este instanța de trimitere.

21 Aceasta, referindu-se la articolul 4 din Directiva 2011/96, în versiunea sa anterioară modificării realizate prin Directiva 2014/86, apreciază că interdicția care decurge din acest articol 4 de a considera profiturile repartizate de o filială rezidentă într-un stat membru unei societăți-mamă rezidente în alt stat membru ca fiind impozabile într-o proporție mai mare de 5 % din cuantumul lor s-ar putea aplica și în cazul IRAP-ului.

22 În această privință, instanța de trimitere amintește că IRAP-ul, în conformitate cu articolele 2 și 4 din Decretul legislativ nr. 446/1997, prin care a fost introdus acest impozit, pe de o parte, are drept condiție de aplicare exercitarea obișnuită a unei activități organizate în mod autonom având ca obiect producția sau schimbul de bunuri ori prestarea de servicii și, pe de altă parte, se aplică asupra valorii nete de producție generată din activitatea desfășurată pe teritoriul regiunii italiene în cauză.

23 Totuși, această instanță apreciază că din Hotărârea din 17 mai 2017, AFEP ș.a. (C-365/16, EU:C:2017:378), precum și din Hotărârea din 17 mai 2017, X (C-68/15, EU:C:2017:379), rezultă că articolul 4 din Directiva 2011/96 interzice statelor membre să supună oricărei forme de impozitare dividendele distribuite societăților-mamă rezidente într-un stat membru de către filialele lor rezidente în alte state membre peste 5 % din cuantumul acestor dividende.

24 Potrivit instanței menționate, dacă s-ar putea considera că IRAP intră sub incidența acestei interdicții, articolul 6 alineatul (1) litera a) din Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat ar fi incompatibil cu Directiva 2011/96, în măsura în care această dispoziție impune băncilor și celorlalți intermediari financiari care au calitatea de societăți-mamă în sensul acestei directive să aplice IRAP asupra a 50 % din dividendele pe care aceste societăți le-au primit de la societăți rezidente în alte state membre, calificate drept filiale în sensul directivei menționate.

25 În aceste condiții, Corte di giustizia tributaria di secondo grado della Lombardia (Curtea de Justiție Fiscală de Apel din Lombardia) a hotărât, în fiecare dintre procedurile de apel pendinte în fața sa, să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Alegerea făcută de Republica Italiană, la articolul 6 alineatul 1 din Decretul legislativ [nr. 446/1997 modificat], de a aplica IRAP asupra a 50 % din dividendele încasate de intermediari financiari rezidenți în Italia care sunt calificați drept societăți-mamă în sensul Directivei [2011/96] și distribuite de societăți rezidente în alte state membre […] care sunt calificate drept filiale în sensul directivei menționate, fără a permite celor dintâi să deducă din IRAP fracțiunea din impozitul pe profit aferentă acestor profituri plătită de cele din urmă, este compatibilă cu interdicția de a supune profiturile pe care societățile-mamă rezidente într-un stat membru le-au încasat de la filiale rezidente în alte state membre unui impozit care depășește 5 % din cuantumul acestora, plafon prevăzut la articolul 4 din directiva menționată?”

Cu privire la întrebarea preliminară

26 Potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate. În această privință, revine Curții sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de

instanța națională și mai ales din motivarea deciziei de trimitere elementele de drept al Uniunii care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului [Hotărârea din 30 aprilie 2024, M.N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, punctul 78 și jurisprudența citată].

27 În ceea ce privește tratamentul fiscal al profiturilor distribuite de o filială societății sale mamă, altele decât cele distribuite cu ocazia lichidării acestei filiale, articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2011/96 lasă în mod explicit statelor membre posibilitatea de a alege între sistemul prevăzut la acest alineat (1) litera (a) (denumit în continuare „sistemul de scutire”) și sistemul prevăzut la alineatul (1) litera (b) menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2025, John Cockerill, C-135/24, EU:C:2025:176, punctele 27 și 28, precum și jurisprudența citată). În cazul în care un stat membru a ales unul dintre aceste sisteme, dispoziția referitoare la celălalt sistem nu este relevantă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2019, Brussels Securities, C-389/18, EU:C:2019:1132, punctul 32, și Hotărârea din 12 mai 2022, Schneider Electric ș.a., C-556/20, EU:C:2022:378, punctul 63, precum și jurisprudența citată).

28 În plus, articolul 4 alineatul (3) din Directiva 2011/96 prevede că statele membre își rezervă dreptul de a dispune printre altele ca impozitele aferente participației societății-mamă la capitalul filialei să nu fie deductibile din profitul impozabil al societății-mamă. Din această dispoziție reiese de asemenea că, dacă, în acest caz, cheltuielile de administrare aferente participației se stabilesc la o valoare forfetară, o astfel de valoare nu poate depăși 5 % din beneficiile repartizate de filială (Hotărârea din 17 mai 2017, AFEP ș.a., C-365/16, EU:C:2017:378, punctul 23, precum și Hotărârea din 17 mai 2017, X, C-68/15, EU:C:2017:379, punctul 72).

29 În speță, din dosarul aflat la dispoziția Curții rezultă că Republica Italiană aplică sistemul de scutire. Cu toate acestea, în afară de impozitarea dividendelor distribuite societăților-mamă rezidente în Italia de filialele lor, la o cotă de 5 % din valoarea lor, în temeiul IRES-ului, conform articolului 89 alineatul 2 din TUIR, reglementarea națională impune în esență includerea a 50 % din aceste dividende în baza de calcul a unui alt impozit, și anume IRAP-ul, indiferent de originea dividendelor menționate.

30 În aceste condiții, este necesar să se considere că, prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 din Directiva 2011/96 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale prin care un stat membru care a ales sistemul de scutire poate impozita, la o cotă mai mare de 5 % din valoarea lor, dividendele pe care le primesc intermediarii financiari rezidenți în acest stat membru, în calitate de societăți-mamă în sensul acestei directive, de la filialele lor rezidente în alte state membre, inclusiv atunci când respectiva impozitare este realizată prin intermediul unui impozit care nu este un impozit pe profit, dar include în baza sa de calcul dividendele menționate sau o parte a acestora.

31 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, pe de o parte, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 17 noiembrie 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punctul 12, și Hotărârea din 25 februarie 2025, BSH Hausgeräte, C-339/22, EU:C:2025:108, punctul 27). Pe de altă parte, o interpretare a unei dispoziții de drept al Uniunii nu poate avea ca rezultat să lipsească de orice efect util textul clar și precis al acestei dispoziții. Astfel, din moment ce sensul unei dispoziții de drept al Uniunii reiese fără ambiguitate chiar din modul de redactare a acesteia, Curtea nu se

poate abate de la această interpretare (Hotărârea din 25 ianuarie 2022, VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, punctul 39, și Hotărârea din 13 octombrie 2022, Gmina Wieliszew, C-698/20, EU:C:2022:787, punctul 83).

32 În primul rând, pe plan literal, rezultă în mod clar din formularea articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/96 că un stat membru care a ales sistemul de scutire trebuie să se abțină să impoziteze profiturile pe care o societate-mamă rezidentă în acest stat membru le primește de la filialele sale rezidente în alte state membre.

33 În această privință, referitor la versiunea dispoziției respective care rezultă din modificarea introdusă prin Directiva 2014/86, Curtea a constatat că aplicarea dispoziției menționate nu este limitată la un anumit impozit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, AFEP ș.a., C-365/16, EU:C:2017:378, punctele 5 și 33). Curtea a efectuat această constatare și referitor la articolul 4 alineatul (1) prima liniuță din Directiva 90/435 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 2022, Schneider Electric ș.a., C-556/20, EU:C:2022:378, punctul 47), care corespunde versiunii articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/96 menționate de instanța de trimitere, precum și de toate părțile în observațiile lor scrise.

34 Curtea a declarat astfel că articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/96, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/86, trebuie interpretat în sensul că se opune unei măsuri fiscale prevăzute de statul membru de reședință al unei societăți-mamă care prevede perceperea unui impozit cu ocazia distribuirii de dividende de către societatea-mamă și a cărui bază de calcul este constituită din cuantumurile dividendelor distribuite, inclusiv cele provenite de la filialele nerezidente ale acestei societăți (Hotărârea din 17 mai 2017, AFEP ș.a., C-365/16, EU:C:2017:378, punctul 35).

35 În consecință, din punct de vedere literal, articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/96 trebuie interpretat în sensul că sistemul de scutire pe care îl prevede privește orice impozit care include în baza sa de calcul dividendele pe care o societate-mamă le primește de la filialele sale rezidente în alte state membre.

36 În al doilea rând, pe plan contextual, trebuie amintit că considerentul (4) al Directivei 2003/123, care a modificat Directiva 90/435, a cărei reformare este efectuată de Directiva 2011/96, așa cum se arată în considerentul (1) al acesteia, enunță că articolul 2 din Directiva 90/435 definește societățile comerciale care intră sub incidența sa și că anexa la aceasta din urmă conține o listă a societăților comerciale cărora li se aplică directiva în cauză.

37 În această privință, articolul 2 litera (a) punctul (iii) din Directiva 2011/96 și partea B din anexa I la aceasta enumeră, în scopul desemnării societăților din statele membre care sunt considerate ca intrând sub incidența directivei respective, impozitele naționale la care sunt supuse în mod normal aceste societăți (a se vedea prin analogie Hotărârea din 8 iunie 2000, Epson Europe, C-375/98, EU:C:2000:302, punctul 22).

38 Astfel, contrar celor susținute de guvernul italian, deși articolul 2 din Directiva 2011/96 definește domeniul de aplicare *ratione personae* al acesteia din urmă, articolul amintit nu este, în schimb, relevant pentru a stabili domeniul de aplicare *ratione materiae* al acesteia. Prin urmare, faptul că IRAP-ul nu face parte dintre impozitele menționate în partea B din anexa I la această directivă, la care face trimitere articolul 2 litera (a) punctul (iii) din aceasta, nu înseamnă nicidecum că impozitul respectiv ar fi exclus din domeniul de aplicare material al directivei amintite.

39 În al treilea și ultimul rând, pe plan teleologic, așa cum rezultă din considerentul (3) al Directivei 2011/96, aceasta urmărește obiectivul de a elimina dubla impozitare a profiturilor distribuite de o filială societății sale mamă la nivelul societății-mamă.

40 În plus, potrivit jurisprudenței Curții, pentru a asigura obiectivul neutralității pe plan fiscal a distribuirii de profit de către o filială cu sediul într-un stat membru către societatea-mamă a acesteia stabilită într-un alt stat membru, Directiva 2011/96 urmărește să evite, în special prin norma prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (a), o dublă impozitare a acestui profit în termeni economici, și anume să evite ca profitul distribuit să fie impozitat prima oară la nivelul filialei și a doua oară la nivelul societății-mamă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 mai 2022, Schneider Electric ș.a., C-556/20, EU:C:2022:378, punctul 45; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2025, John Cockerill, C-135/24, EU:C:2025:176, punctul 33).

41 Prin urmare, în măsura în care directiva respectivă urmărește evitarea dublei impuneri a acestui profit „în termeni economici”, trebuie să se considere că sistemul de scutire vizează orice impozit care în statul membru de reședință al societății-mamă include în baza sa de calcul fie și doar o parte din profitul respectiv, indiferent de natura sa.

42 În speță, Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat prevede la articolul 6 alineatul (1) că, pentru intermediarii financiari, baza de impozitare a IRAP-ului se determină prin calcularea sumei algebrice a mai multor posturi, printre care figurează, la litera (a) a acestei dispoziții, produsul net bancar redus cu 50 % din dividende.

43 Din moment ce, astfel cum precizează guvernul italian, produsul net bancar include toate dividendele, articolul 6 alineatul (1) litera a) din Decretul legislativ nr. 446/1997 modificat are ca efect faptul că 50 % din dividende sunt incluse în baza impozabilă a IRAP-ului pe care o datorează intermediarii financiari, indiferent de originea acestor dividende.

44 În aceste condiții, este necesar să se considere că sistemul de scutire se opune unei reglementări naționale care permite includerea dividendelor pe care o societate-mamă le primește de la filialele sale rezidente în alte state membre în baza de calcul a unui impozit precum IRAP-ul, pe lângă includerea acestor dividende, la o cotă de 5 % din valoarea lor, în baza de calcul a unui impozit pe profit precum IRES-ul.

45 Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul guvernului italian potrivit căruia, în esență, rezultatul prevăzut la punctul precedent poate da naștere unei discriminări inverse defavorabile unei societăți-mamă rezidente în Italia care primește dividende de la filialele sale italiene, cu pretinsa încălcare a principiului egalității de tratament, trebuie să se constate că situația astfel evocată de acest guvern ar fi pur internă Republicii Italiene.

46 Or, potrivit jurisprudenței, principiul egalității de tratament consacrat de dreptul Uniunii nu poate fi invocat într-o situație pur internă. Într-o asemenea situație, este de competența instanțelor naționale să aprecieze dacă există o discriminare interzisă de dreptul intern și, dacă este cazul, să determine modul în care aceasta trebuie eliminată (Ordonanța din 5 aprilie 2004, Mosconi și Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, C-3/02, EU:C:2004:224, punctul 53, precum și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 2020, PF ș.a., C-830/18, EU:C:2020:275, punctul 35, precum și jurisprudența citată).

47 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea preliminară că articolul 4 din Directiva 2011/96 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale prin care un stat membru care a ales sistemul de scutire poate impozita, la o cotă mai mare de 5 % din valoarea lor, dividendele pe care le primesc intermediarii financiari rezidenți în acest stat membru, în calitate de societăți-mamă în sensul acestei directive, de la filialele lor rezidente în alte state membre, inclusiv atunci când respectiva impozitare este realizată prin intermediul unui impozit care nu este un impozit pe profit, ci include în baza sa de calcul dividendele menționate sau o fracțiune a acestora.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 4 din Directiva 2011/96/UE a Consiliului din 30 noiembrie 2011 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre

trebuie interpretat în sensul că

se opune unei reglementări naționale prin care un stat membru care a ales sistemul de scutire prevăzut la alineatul (1) litera (a) a acestui articol poate impozita, la o cotă mai mare de 5 % din valoarea lor, dividendele pe care le primesc intermediarii financiari rezidenți în acest stat membru, în calitate de societăți-mamă în sensul acestei directive, de la filialele lor rezidente în alte state membre, inclusiv atunci când respectiva impozitare este realizată prin intermediul unui impozit care nu este un impozit pe profit, ci include în baza sa de calcul dividendele menționate sau o fracțiune a acestora.

Semnături